

Quin ansòmit més bonic!

N domenge d'este istiu m'en entraba cap a dins Tortosa, xino-xano, en la intenció de fè cap al café i moure una mica de garullo en los amics, quan sense que puga explicar-me, adho ara, perquè vaig fer-ho, a l'arribà al Parque, jo que tiro cap a dins. No havia fet més que pegà unes passes, quan me veig assentat a un banc i «pesant figures» a quatre de fondo, al meu company de penes i fatigues de tots los dimarts.

En molt de tento, per a no trencar-li la dormida, vaig assentar-me al seu costat, perque la calitja que acabava de passà entrant de l'hort va tentar-me a descansar una mica, a la relativa fresqueta que's disfrutava a la sombra dels arbres del passeig. Jo que sí, trec la petaca i'l papè i en tota calma començo a plegar-ne un de prim, después d'haver fet una minuciosa selecció del muntet de tabaco que m'havia posat al paumell de la mà per a traure-hi tots eixos materials de construcció —vigues i jàcenes incluiu— que tant facilet són de trovà dins dels paquets de tabaco trit que venen avui dia.

Ja m'havia fumat casi mig cigarret, quan m'en vaig adonà que dormint, dormint, lo meu company anava parlant en veu molt baixa, pero com si portés una conversa molt tirada... Vaig atansar-me una miqueta més, en molt de conte per a no despertar-lo... i'm sento que dia:

—Casi no m'en recordo... Tot va començà de riure, de riure; pero fices, fices si n'ham fet ja de rogle: Los carrès, com una plata. Después de les nou del matí, tothom pot anà per ahont vullgue, sense temò de que l'arruixen en mangueres, ni que de cap botiga li tiren en la granera cap munt de bassura. Les llums? Si a Tortosa avui parla algú de que en algun temps vam està a fosques a molts de carrès, estic segur de que se n'hi fumaràn tots. D'hasta'l Parque, sí, sinyó, d'hasta'l Parque. Allò de la muntanyeta russa com una gola de llop, ja va acabar-se fa molts anys. I dels passejos, qué m'en diu? I's monuments a don Teodoro González i a Querol, qué li semblen? Tant de que no podia sé, i fices: avui en dia són lo

nostre orgull, al pugué demostrà als forastès com vosté que Tortosa sap sè agraïda per als que van sacrificar-se pel seu progrés, pe'ls que van passejà en orgull lo seu nom arreu del món.

Estes últimes paraules del meu company van fer-me compendre tot lo sarabastall que's portava mentres dormia. Estaba ansomiant rollos! Bueno, rollos o truites, perque a lo milló hi ha algú de vostés que no li agrada'l dolç... «De l'abundància del cor, parla la boca», diu lo ditxo; tant i tant portem dins de natros este deliri per vore a Tortosa tombada de dalt a baix —en lo bon sentit de la paraula—, que en quant tanquem los ulls ja mos fem la ilusió de que tot ha cambiat. Pero callem i escoltem, que, per lo vist, la «conversa» continúa...

—De quin casalic parla vosté, del de la part de baix o del de la de dalt? Lo de baix és lo Seminari de l'Assumpció, que'l sinyó Bisbe Moll va construí, sense apurarse molt per les dificultats d'aquella època, en la ajuda de tota la diòcesis; i'l de dalt, sap lo qu'és? Són los quartels, que van quedà destroçats quan la guerra del 36 i que ara, reconstruits i aixamplats, són uns dels millors de Catalunya per la seua situació, ahont hi fan estada les forces del Regiment...

Per més que vaig fè, no vaig pugué entendre'l nom que dia. En tant que m'hauria agradat compendre'l!

—... Sí, home, sí: en bandera i música. I veigües quins concerts donen, domenge sí i domenge no, alternant en la nostra Banda Municipal! I'l que fa molt de goig, si té ocasió de visitar-lo, és lo castell de la Zuda. S'hi va fè una llimpiea com Déu mana, i tothom que vol pot anar-hi. ... Que si'n venen? Ja hu crec! Moltíssims. Mire: entre los arxius de la Seu i de l'Ajuntament, que s'han fet famosos en estos últims anys, i la història de la Santa Cinta, que des de que va trobar-se lo Relicari gros, no hi ha espanyol que no conegue en tot detall—, atrauen a molts forastès i peregrins que volen admirà los nostres còdices i adorà la nostra Reliquia, com natros; i la fama de les nostres «jotes» i dances antigues que tots volen

admirà, no passa dia sense que'ls hotels de Tortosa no haiguen d'allotjà a un munt de gent de fora.

Ay, bêmio! —vaig pensà entre mí— En tant engrescat que estàs, ara com ara, quin desengany t'emportaràs quan te despertes!

I en això que veig que pega un bot i comença a espolar-se la mà, ben despert i en uns ulls com dos petxines. Pobret! Distret com jo estava, en la dèria d'escoltà lo que anava dient, no'm vaig adonà de que del meu cigarret caia una espurna i li anava damunt de la seua mà.

—Guay! Xeic, qué fas aquí? Quina hora és? A vore? Les set i mitja! M'hai quedat com un fust! D'ahont surts?

Vaig explicar-li tot lo que havia passat, i per vore si a la seua memòria quedava res de lo que havir estat ansomiant vaig preguntar-li:

—I en qui te les havies mentres estaves com un tronç?

—Que pot sè parlava fort?

—Home... Fort, lo que's diu fort, no hi parlaves; pero tampoc somiaves per a tít tot solet.

—I de qué anava, si's pot sabè?

—Que no t'en recordes gens?

—Gens ni mica.

—Val més així. T'has estuviat un disgust...

I tant bé com vaig pugué, vaig explicar-li tot lo que havia pogut arroplegà de la seua conversa.

—Qué bé, tat? Si poc a poc puguesses arrivà a tot això que m'expliques!

—Ah! Pero tú no creus que s'hi pot fè cap, algun dia?

—No hu sé, mano; pero molt me temo que tots estos trapantolls en que mos ham posat no servixquen per a molt.

—Mira: una de les millors virtuts és la de l'esperança. Si natros no'n tinguessim, de coneguei que la gent de Tortosa's mogue, poc a poc primé, si vols, perque la primera espenta és la que costa, pero més adepressa después, quan vaiguen tocant los resultats d'anà tenint una ciutat a l'altura que la nostra es mereix, tú voràs com moltes coses que has estat ansomiant poden sè hermosíssimes realitats.

* * *

Hem començat dos paigesos a parlà de Tortosa; lo dia que vaiguen fent-mos costat los demás paigesos, los trevalladós, los menestrals i d'hasta'ls sinyós que porten, com natros, a Tortosa dins del cor, la ciutat sancera bategarà al compàs dels cors de tots los tortosins de debò i viurà sigles de gloria i de progrés, d'amor i de fe, com quan va dictà al món les lles en lo seu «Libre de les Costums», o quan va mereixe de la nostra Mareta la Verge de la Cinta que, baixant del Cel, en nit inolvidable, vingués a apretar-mos contra'l seu Cor en lo Cingul que la cenyia...

I, entre dos foscams, mo'n vam entrà a Tortosa lo meu company i jo, ansomiant ara desperts, com antes ell havia ansomiat adormit a un banc del passeig del mig del nostre Parque.

QUICO DE FORÉS I JOAN DE GANDAIA

Sanatorio Quirúrgico Dres. Sabatí

Dr. José Sabatí

PARTOS - ENFERMEDADES DE LA MUJER
TELÉFONO PARTICULAR: 481

Dr. Tomás Sabatí

CIRUCIA - TRAUMATOLOGIA
TELÉFONO PARTICULAR: 473

Dr. Secundino Sabatí

CIRUCIA - PARTOS - GINECOLOGIA
TELÉFONO PARTICULAR: 473

A cargo de las Rebas. Madres de Nuestra Señora de la Consolación

PRACTICANTE: CARMELO LOREN FERRÉ

PLAZA ALFONSO XII, 4

TORTOSA

TELÉFONO CLÍNICA: 44